

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1999

Nr 53

Nr 53

LANDSKAPSLAG

om Ålands folkhögskola

Föredragen för Republikens President den 2 juli 1999

Utfärdad i Mariehamn den 12 augusti 1999

I enlighet med lagtingets beslut¹ föreskrivs:

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § *Allmänt*

Ålands folkhögskola är en internatskola som i överensstämmelse med sin folkbildningstradition skall ge allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Vid folkhögskolan kan ordnas kursverksamhet samt annan verksamhet inom ramen för den målsättning som anges i 2 §.

2 § *Målsättning*

Verksamheten vid folkhögskolan bör särskilt syfta till att göra det möjligt för de studerande att påverka sin egen livssituation och skapa ett engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Den bör utformas så att de studerandes samarbetsvilja stärks, deras förmåga till självständigt tänkande och kritiskt omdöme utvecklas samt deras mognad och studieintresse främjas. Verksamheten bör även främja kulturupplevelser och eget skapande samt öka delaktigheten i kulturlivet.

Undervisningen bör ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen. Verksamheten skall utformas i överens-

stämmelse med grundläggande demokratiska värderingar, främja principen om alla människors lika värde samt främja internationell förståelse och fredsvilja samt jämställdhet mellan könen. Verksamheten skall bygga på ekologiska grundprinciper och präglas av respekt för och hänsyn till miljön.

3 § *Ställning inom förvaltningen*

Ålands folkhögskola är landskapets läroinrättning och är underställd landskapsstyrelsen.

2 kap. Förvaltning

4 § *Direktion*

För förvaltningen av Ålands folkhögskola tillsetter landskapsstyrelsen en direktion för fyra kalenderår i sänder.

Direktionen består av sex medlemmar. Bland direktionens medlemmar utser landskapsstyrelsen ordföranden och vice ordföranden. För varje medlem utses även en ersättare, för vilken i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna gäller. Två representanter för de studerande, en för lärarna och en för den övriga personalen har rätt att delta i direktionens sammanträden. Representanterna har yttranderätt men inte rösträtt vid sammanträdena.

¹) Ls framst. nr 15/1998-99
Ku bet. nr 4/1998-99

Skolans rektor eller vid förfall för denne prorektor är föredragande och sekreterare i direktionen. Direktionen kan dock utse annan föredragande när ärendet rör rektorn eller prorektorn eller om andra skäl därtill föreligger.

Landskapsstyrelsen får entlediga en medlem eller ersättare från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny medlem respektive ersättare utses för den återstående tiden.

Landskapsstyrelsen beslutar om arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i direktionen.

5 §

Direktionsmöte

Direktionen sammankallas av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Direktionen skall sammankallas för behandling av visst ärende då rektor eller minst tre av direktionens medlemmar det kräver.

Direktionen är beslutförd då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personval då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärt ärende avgör den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden. Vid direktionens möten förs protokoll som undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt justeras på det sätt som direktionen bestämmer.

6 §

Direktionens uppgifter

Vid förvaltningen av skolan skall direktionen

- 1) ärligen tillstålla landskapsstyrelsen skolans budgetförslag och verksamhetsplan,
- 2) ärligen uppgöra en verksamhetsberättelse över det gångna läsåret,
- 3) anta ett reglemente för skolan samt
- 4) besluta i övriga angelägenheter av principiell betydelse för skolan.

7 §

Rektor och prorektor

Rektor skall som pedagogisk ledare för folkhögskolan och som chef för lärarna och övrig personal leda utvecklingen av undervisningen och den övriga verksamheten vid skolan samt fullgöra övriga uppgifter som hänför sig till ledningen av skolan.

Finns vid skolan en tjänst som biträdande rektor fungerar biträdande rektorn som prorektor. I annat fall utser landskapsstyrelsen efter

att ha hört skolans direktion en av skolans lärare till prorektor för en tid som sammanfaller med direktionens mandatperiod. Direktionen skall dessförinnan ha inhämtat lärarkollegiets utlåtande. En sammanställning av lärarkollegiets utlåtande skall tillställas landskapsstyrelsen innan prorektorn utses. Prorektor är ställföreträdare för rektor.

8 §

Lärarkollegium

Till lärarkollegiet hör rektor, biträdande rektor, prorektor och de lärare som har minst åtta årsveckotimmars undervisning vid skolan. Övriga lärare har rätt att närvara och yttra sig vid kollegiets sammanträden. Lärarkollegiet sammankallas av rektor som är kollegiets ordförande, eller då minst en tredjedel av dess medlemmar det kräver.

Kollegiet är beslutförd då rektor, biträdande rektor eller prorektor samt minst hälften av övriga medlemmar är närvarande. Vid omröstning skall bestämmelserna i 5 § 2 mom. iakttas.

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten vid skolan samt behandla övriga ärenden som ankommer på lärarkollegiet.

9 §

Jäv

Vid behandling av ärende i direktion eller lärarkollegium skall de i 16 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (42/71) ingående bestämmelserna om jäv iakttas i tillämpliga delar. Har frågan om jäv uppkommit skall frågan omedelbart avgöras. Den som jävet gäller skall delta i avgörandet av frågan om jäv. Om jäv ansetts föreligga skall den jävige avlägsna sig från mötet för den tid ärendet behandlas.

10 §

Reglemente

Direktionen skall anta ett reglemente för skolan som tillställs landskapsstyrelsen för kännedom. Reglementet skall åtminstone innehålla bestämmelser om

- 1) arbetsårets omfattning,
- 2) rektorns, lärarnas och den övriga personalens arbetsuppgifter,
- 3) behörighetskrav för lärare och övrig personal,
- 4) inträdesfordringar,
- 5) bedömning av de studerande samt utfärdande av särskilda intyg,

6) ordningsregler för skolan och skolans utrymmen för boende samt

7) övriga angelägenheter vilka med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter skall ingå i reglementet.

3 kap. Undervisning

11 §

Läsår

Folkhögskolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli och är uppdelat i terminer på det sätt som föreskrivs i reglementet.

12 §

Undervisningsspråk

Undervisningsspråket vid folkhögskolan är svenska.

Vid språkundervisningen kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. får i enlighet med landskapsstyrelsens tillstånd även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för utbildningen.

13 §

Läroplaner

Inför varje läsår skall läroplaner för de i verksamhetsplanen angivna studielinjerna göras upp.

Läroplanerna skall godkännas av direktionen och tillställas landskapsstyrelsen för kännedom. Om läroplanerna ändras skall samma förfarande iakttas.

14 §

Kursverksamhet

Direktionen kan inom ramen för skolans budget besluta om ordnandet av kursverksamhet omfattande högst sexton veckor. För kursverksamheten fastställer direktionen kursplaner vilka tillställs landskapsstyrelsen för kännedom. Om kursplanerna ändras skall samma förfarande iakttas.

15 §

Övrig undervisning

Vid skolan skall ges studiehandledning och stödundervisning. Dessutom kan specialundervisning ordnas vid skolan.

Direktionen fastställer läroplaner för specialundervisningen.

4 kap. Studiesociala förmåner

16 §

Avgifter

Undervisningen vid studielinjerna skall vara avgiftsfri. För studieperioder utanför skolan och studieresor kan avgifter upptas.

Direktionen beslutar utöver vad som föreskrivs i 1 mom. och 17 § om vilka prestationer, studiematerial och annat som är avgiftsbelagt och storleken på avgifterna med beaktande av landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet (27/93).

17 §

Skolmältid

Varje arbetsdag skall en skolmältid ordnas avgiftsfritt för de studerande som följer den linjebundna undervisningen, om inte direktionen av särskilda skäl beslutar annat.

18 §

Boende

Direktionen beslutar om de avgifter som upp bärs för boende vid skolan.

19 §

Skolskjuts

Direktionen fastställer i reglemente grunderna för ersättningar för skolskjuts.

5 kap. Studerande

20 §

Antagning av studerande

Direktionen antar studerande till folkhögskolan.

En sökande som är missnöjd med antagningen av studerande till skolan kan skriftligen begära rättelse av direktionen inom 14 dagar från det att resultatet av antagningen har offentliggjorts.

Resultatet av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som blivit antagen som studerande.

21 §

Opartiskt bemötande

De studerande skall bemötas opartiskt så att ingen diskrimineras på grund av ras, kön, funk-

tionshinder, social, religiös eller kulturell bakgrund eller annan därmed jämförbar omyndighet.

22 §

Rättelse av bedömning av studieprestation

Den studerande har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på henne eller honom.

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan skriftligen eller muntligen begära rättelse av den lärare som utfört bedömningen inom 14 dagar från det att den studerande fått del av bedömningen. Är den studerande missnöjd med lärarens beslut skall ärendet hänskjutas till rektorn för avgörande. Är den studerande missnöjd även med rektorns beslut skall ärendet hänskjutas till direktionen som kan ålägga läraren att företa en ny bedömning eller besluta vilket vitsord den studerande skall erhålla.

23 §

Studerandes skyldigheter

De studerande skall utföra sina uppgifter samvetsgrant, följa normal studietakt, uppträda hänsynsfullt, följa skolans ordningsregler, rektors och lärares anvisningar samt hantera skolans egendom ansvarsfullt.

Studerande som bryter mot bestämmelserna i 1 mom. och som inte rättar sig trots varning kan av rektor efter överläggning med lärarkåren avstängas för viss tid. Beslut om avstängning för längre tid än en månad skall underställas direktionen för fastställelse. Direktionen kan besluta att avstängningen skall verkställas omedelbart.

Innan beslut om avstängning för längre tid än en månad fattas skall den studerande och, i förekommande fall, den studerandes vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

24 §

Befrielse från undervisning

På ansökan av den studerande eller den studerandes vårdnadshavare kan rektor av särskilda skäl befria den studerande från skyldigheten att delta i undervisning.

25 §

Ledighet

Rektor kan av särskild orsak bevilja en studerande ledighet från skolan.

26 §

Studerandekår

De studerande vid skolan utgör en studerandekår. Studerandekåren utser ett studerande-

råd som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör skolan.

6 kap.

Personal

27 §

Anställningsförhållanden

Vid skolan kan finnas personal i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar direktionen de uppgifter som rör skolans personal och som enligt tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/87) ankommer på landskapsstyrelsen.

28 §

Tjänster

Vid skolan skall finnas en tjänst som rektor samt i den mån skolans studerandeantal och timantal det förutsätter ett antal tjänster som lärare. Vid skolan kan dessutom finnas en tjänst som biträdande rektor samt behövligt antal övriga tjänster.

Rektorstjänster och biträdande rektorstjänster inrättas, tillsätts och indras av landskapsstyrelsen.

Övriga tjänster inrättas, tillsätts och indras av direktionen. Tjänst får inrättas endast under förutsättning att anslag upptagits i landskapsbudget.

Folkhögskolan kan ha gemensamma tjänster med en eller flera av landskapets skolor. Lärare kan på det sätt som direktionen närmare beslutar fullgöra viss del av sin undervisningsskyldighet såsom lärare vid någon annan av landskapets skolor.

29 §

Timlärare

Timlärare kan anställas av direktionen för de timmar det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster. Timlärare är tillfälliga tjänstemän.

30 §

Privaträttsligt anställningsförhållande

Direktionen anställer och avskedar personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

31 §

Tillfällig personal

Tillfälliga föreläsare och annan tillfällig personal kan med undantag av timlärare anställas av skolans rektor.

Närmare bestämmelser om rektors befogenheter enligt 1 mom. kan intas i skolans reglemente.

32 §
Behörighetskrav

Landskapsstyrelsen fastställer behörighetskraven för rektorstjänsten och biträdande rektorstjänsten.

Behörighetskrav för lärare och övrig personal vid skolan bestäms i reglementet.

Landskapsstyrelsen och direktionen kan av särskilda skäl i ett enskilt fall medge undantag från fastställda behörighetskrav.

7 kap.
Särskilda bestämmelser

33 §
Tystnadsplikt

Den som är anställd vid skolan får inte informera en utomstående om vad som vid skötseln av uppgifter som rör skolväsendet framkommit i fråga om personliga eller ekonomiska omständigheter som rör en studerande eller medlemmar av den studerandes familj utan samtycke av den berörda personen eller, om denna inte själv kan bedöma innebörden av samtycket, av personens vårdnadshavare.

Tjänstemän vid skolan får utan hinder av 1 mom. och vad som i övrigt bestäms om tystnadsplikt lämna uppgifter till varandra samt till andra organ inom landskapets förvaltning, om uppgifterna är nödvändiga för att en studerandes skolgång skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Vad som är stadgat i 1 mom.

hindrar inte heller att uppgifter lämnas till den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om saken.

34 §
Besvär

Beslut som med stöd av denna lag fattats av direktionen eller tjänsteman enligt delegerad beslutanderätt kan överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär över lagligheten av beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. I landskapsstyrelsens beslut i utnämningssärenden får ändring inte sökas genom besvär.

35 §
Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

36 §
Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 september.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 20 april 1971 om Ålands folkhögskola (18/71).

Den direktion som har tillsatts för Ålands folkhögskola med stöd av den upphävda lagen fortsätter sin verksamhet enligt denna lag för den återstående mandattiden, om inte landskapsstyrelsen med stöd av 4 § beslutar annat.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid Ålands folkhögskola enligt den upphävda lagen överförs vid ikraftträdandet till Ålands folkhögskola enligt denna lag.

Mariehamn den 12 augusti 1999

ROGER NORDLUND
vicelanträd

Harriet Lindeman
föredragande ledamot

RÄTTELSEBLAD TILL ÅFS 53/1999 sid. 175

36 § 1 mom. i landskapslagen om Ålands folkhögskola (53/1999) skall lyda som följer:

36 §

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 september
1999.
